

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Підсумовуючи слід зазначити, що колектив кафедри фармації є досить молодим, перспективним, повним творчого натхнення та сил для реалізації нових наукових звершень, здійснює багатогранну та різнопланову наукову діяльність від цілеспрямованого пошуку нових фармакологічно-активних речовин, розробки оптимального складу та раціональної технології лікарських засобів, дослідження фармако- та токсикологічних характеристик препаратів, і до встановлення їх фармакоекономічної доступності, результати якої активно впроваджуються в сучасну медичну та фармацевтичну науку і практику.

Геруш О.В.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ ФАРМАЦІЇ «ФАРМАКОЛОГІЧНЕ ТА ФАРМАКОЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ З АНТИОКСИДАНТНОЮ АКТИВНІСТЮ ЗА УШКОДЖЕННЯ НИРОК ТА ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ»

Кафедра фармації

Буковинський державний медичний університет

У 2020 р. на кафедрі фармації завершено виконання чергової планової науково-дослідної роботи (НДР) «Фармакологічне та фармакоекономічне обґрунтування застосування засобів з антиоксидантною активністю за ушкодження нирок та органів травлення». НДР виконувалась під керівництвом завідувача кафедри Геруша О.В. упродовж 5 років (2016-2020 рр.), за її результатами оформлено завершальний науковий звіт. Виконавцями роботи були 8 співробітників кафедри фармації (Гудзь Н.А. – відповідальний виконавець, Ткачук О.Ю., Паламар А.О., Коровенкова О.М., Садогурська К.В., Богдан Н.С., Ровінський О.О.) та 1 співробітник кафедри фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії (Горошко О.М.).

У роботі вивчено ряд актуальних питань: запропоновано препаративно зручні методи синтезу похідних [(5-форміл-1*H*-імідазол-4-іл)тіо]оцтових кислот; одержано дані стосовно біологічного потенціалу синтезованих сполук та встановлено, що вони характеризуються вираженою гіпоглікемічною активністю та помірними протимікробними властивостями, встановлені деякі закономірності зв'язку «структура-активність» в ряду досліджуваних сполук; розширено уявлення щодо токсикологічної характеристики нанохрому цитрату, встановлено, що основними органами-мішенями токсичної дії сполуки є дихальна система та нирки; уточнено дозозалежний вплив нанохрому цитрату на показники екскреторної функції нирок: за дії менших доз зміни в роботі нирок менш виразні, а із збільшенням доз виникають ознаки нефротоксичності; уперше встановлена гепатопротекторна активність нових полікомпонентних рослинних засобів капсул «Фітовенол» та «Гепатісан», гранул «Полігербагастрин» та «Гепатропін» на різних лікоіндукованих (парацетамоловому та спричиненого туберкулозостатиками) моделях гепатиту; доведено, що у механізмі гепатопротекторної дії досліджуваних фітозасобів значну роль відіграє їх здатність підвищувати активність антиоксидантного захисту, гальмувати процеси ПОЛ і зменшувати їх пошкоджуючий вплив на гепатоцити, знижувати виразність цитолітичних та запальних процесів; доведено спецефічну активність та нешкідливість нового комбінованого олійного фітоекстракту «Олеосил», а також встановлено його гепатотропну дію: рослинний засіб знижує розвиток функціонально-біохімічних порушень у печінці дослідних тварин в умовах гострого тетрахлорметанового гепатиту; вперше проведено системне морфолого-анатомічне дослідження листків і корневих бульб якону (*Polymnia sonchifolia* Poepp. & Endl.) та листків стевії (*Stevia rebaudiana* Bertoni), встановлено їх макро- і мікродіагностичні ознаки, методом якісного та хроматографічного аналізу встановлено наявність та визначено кількісний вміст активних та супутніх речовин; розроблено технологію та одержано субстанції – густий екстракт з корневих бульб якону, сухий екстракт з листків стевії та комбінований густий екстракт якону і стевії, фармакологічні дослідження яких показали наявність у них гіпоглікемічної активності; встановлено протимікробну та противиразкову активність гранул «Проплантмед», створених на основі продуктів бджільництва; доведено, що застосування

препаратів кверцетину (корвітину та ліпофлавоно), а також ліпіну для лікування тварин з гострою нирковою недостатністю сприяє відновленню фібринолітичного потенціалу та протеолітичної активності як у рідинах організму (плазма крові і сеча), так й у тканині нирок.

В рамках науково-дослідної роботи виконано та захищено 6 кандидатських дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата фармацевтичних наук: «Синтез і біологічна активність 4-тіозаміщених 5-формілімідазолів та їх похідних» (Паламар А.О., 2016), «Розробка складу та технології комбінованого олійного фітопрепарату гепатотропної дії» (Ткачук О.Ю., 2017), «Створення та вивчення препарату противиразкової дії на основі продуктів бджільництва» (Богдан Н.С., 2017), «Експериментальне дослідження токсичних та фармакологічних властивостей нанохрому цитрату» (Садогурська К.В., 2019), «Фармакогностичне дослідження стевії (*Stevia rebaudiana Bertoni*) та якону (*Polymnia sonchifolia Poepp. & Endl.*)» (Гудзь Н.А., 2019), «Фармакогностичне дослідження котячих лапок дводомних (*Antennaria dioica*) з метою створення нових лікарських засобів (Басараба Р.Ю., 2020). За результатами науково-дослідної роботи опубліковано 368 наукових праць: 1 інформаційний лист, 2 методичні рекомендації, 7 патентів на корисну модель, 4 нововведення, 1 рацпропозиція, 133 статті (з них 38 закордонних), 23 статті включено до наукометричної бази Scopus та Web of Science Core Collection (з них 21 закордонна та 2 вітчизняні), 220 тез доповідей на Всеукраїнських та Міжнародних конференціях. В процесі виконання НДР «Фармакологічне та фармакоекономічне обґрунтування застосування засобів з антиоксидантною активністю за ушкодження нирок та органів травлення» отримано цілу низку нових наукових результатів, які мають вагомое практичне значення і створюють перспективи для продовження та розширення наукових досліджень в цьому напрямку.

Захарчук О.І.

ЗАСТОСУВАННЯ НАСТОЯНКИ АРНІКИ ГІРСЬКОЇ ПРИ ВИРАЗКОВІЙ ХВОРОБІ ШЛУНКУ ТА СУПУТНІХ УРАЖЕННЯХ ОГАНІВ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ

*Кафедра фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки досить часто супроводжується ефектом взаємного обтяження перебігу з ураженням інших органів і систем, а додаткове призначення медикаментів сприяє поліпрагмазії, відповідно, взаємодія великої кількості призначених ліків часто знижує їх ефективність, а інколи й має зворотній негативний вплив. Протидією цьому явищу є все найчастіше застосування лікарських рослин та препаратів лікарської рослинної сировини.

Мета дослідження. Розробка методики, клініко-патогенетичне та експериментальне обґрунтування використання для лікування хворих на виразкову хворобу офіціального препарату – настоянки арніки гірської (*Arnica Montana L. tincturae*) (ФС–42–206183) шляхом вивчення особливостей впливу на функціональний стан гастродуоденальної, гепатобіліарної систем, загоєння виразкових дефектів слизової оболонки, на елімінацію *Helicobacter pylori*, стан оксидантної та антиоксидантної систем організму.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проведені на 54 хворих на виразкову хворобу шлунку та дванадцятипалої кишки. Використані клінічні, експериментальні, біохімічні, ультрасонографічні та ендоскопічні морфологічні методи дослідження.

Результати дослідження. Отримані результати та висновки. Скринінгово обґрунтована добова лікувальна доза препарату арніки гірської. Вивчення діапазону мембраностабілізуючих властивостей настоянки *Arnica Montana* дозволило встановити, що така доза складає 0,02 мл/кг маси тіла. Застосування подвійної разової дози (60-70 крапель) настоянки арніки гірської у хворих на виразкову хворобу призводить до стимуляції шлункового кислотоутворення, незалежно від його висхідного стану, та виявляє різноспрямовану жовчогінну дію. Швидкість впливу, його інтенсивність та тривалість